

درس اول: هدف زندگی

نکته ۱- تمام موجودات جهان به صورت هدفمند خلق شده‌اند زیرا خالق آنها حکیم است.

۲- هر عبارتی که بعد از کلمه زیرا بیاید: علت است.

۳- آیه: ما آسمان‌ها و زمین و آنچه بین آنهاست را به بازیچه نیافریدیم، آنها را جز به حق نیافریدیم.

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لِاعْبِيْنَّ وَ مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ پیام: بازیچه نبودن خلقت و هدفداری آن.

۴- آیاتی که در آنها کلمه: حق، باطل، لاعیبین و عبث ... بکار رفته، پیامشان: هدفداری جهان و صفت حکمت خداست.

۵- قرآن آفرینش جهان را حق معرفی می‌کند که به معنی: هدفدار بودن خلقت آنهاست.

۶- گام نهادن انسان در این دنیا، فرصتی است که برای رسیدن به هدف به او داده شده است.

۷- امام علی(ع) در آغاز مؤظه‌هایشان: ای مردم هیچ‌کس بیهوده آفریده نشده تا خود را سرگرم کارهای لهو کند و او را به

خود وا نگذاشته‌اند تا به کارهای لغو و بی‌ارزش بپردازد. پیام: هدفداری جهان و بیهوده نبودن آن. (آیه: لاعیبین)

۸- تفاوت انسان و حیوانات و گیاهان در رسیدن به هدف:

(۱) گیاهان بصورت طبیعی، حیوانات بصورت غریزی، ولی انسان بصورت اختیاری به سوی هدف حرکت می‌کند.

(۲) حیوان و گیاه فقط استعداد مادی دارند، اما انسان استعدادهای فراوان مادی و معنوی دارد؛

و به دلیل همین استعدادهای فراوان، دنبال هدف‌هایی است که استعدادهای گوناگون خود را به کمال برساند.

(۳) انسان روحیه بی‌نهایت طلبی و عطش روزافزون و پایان‌ناپذیر دارد ولی حیوانات و گیاهان محدودند و متوقف می‌شوند.

۹- منشأ اختلاف در انتخاب هدف چیست؟ نوع نگاه و اندیشه

۱۰- آیه: آن کس که تنها زندگی زودگذر دنیا را می‌طلبد، آن مقدار از آن را که بخواهیم به او می‌دهیم، سپس دوزخ را برای

او قرار خواهیم داد تا با خواری و سرافکندگی در آن وارد شود؛

و آن کس که آخرت را بخواهد و برای آن کوشش کند و مؤمن باشد، به او پاداش داده خواهد شد.

پیام: منشأ اختلاف در انتخاب هدف نوع نگاه و اندیشه است؛ آن کس که هدف‌های پایان‌ناپذیر آخری را به عنوان هدف

اصلی خود انتخاب کند به هدف خود خواهد رسید. (هدف‌های آخری همان هدف‌های پایان‌ناپذیرند.)

۱۱- آیه: بعضی از مردم می‌گویند: خدایا در دنیا به ما نیکی عطا کن ولی در آخرت بهره‌ای ندارند و بعضی می‌گویند: پروردگارا در دنیا و آخرت به ما نیکی عطا کن و ما را از عذاب آتش نگاه دار؛ اینان از کار خود نصیب و بهره می‌برند و خدا سریع الحساب است.

۱۲- آیه: آنچه به شما داده شده کالای زندگی دنیا و آرایش آن است و آنچه نزد خداست بهتر و پایدارتر است آیا اندیشه نمی‌کنید؟ پیام: مقایسه بین هدف‌های دنیوی و آخروی

۱۳- برای انتخاب صحیح هدف‌ها و دل بستن به آن‌ها باید ابتدا ارزش هدف‌ها را مشخص کنیم و متناسب با ارزشی که دارند، به آن‌ها رتبه دهیم. (اصلی یا فرعی)

۱۴- هدف‌های زندگی به ۲ دسته تقسیم می‌شوند:

(۱) هدف اصلی: یعنی پایان‌ناپذیر و همیشگی؛ مانند: خیرخواهی

(۲) هدف فرعی: یعنی پایان‌پذیر؛ مانند: مال و ثروت

۱۵- هدف‌های اصلی و فرعی هر دو برای زندگی خوب و ضروری‌اند؛ اما مهم این است که هدف فرعی را به جای هدف اصلی قرار ندهیم و آنقدر به هدف فرعی دل نبندیم که مانع رسیدن به هدف اصلی شود.

۱۶- با اندکی تأمل می‌فهمیم: که انسان در ذات خود در جستجوی سرچشمه خوبی‌هاست و تا به آن نرسد، آرام نمی‌گیرد پس برترین و کامل‌ترین و ارزشمندترین هدف و غایت و مقصد زندگی باید خود خدا باشید؛ اگر روح انسان بی‌نهایت طلب است و خوبی‌ها را بصورت بی‌پایان می‌خواهد، شایسته است فقط خدا و بندگی او را به عنوان هدف نهایی انتخاب کند.

۱۷- شعر مولوی: چون که صد آمد نود هم پیش ماست پیام: برخی هدف‌ها هدف‌های دیگر را دربردارند. (هدف‌های کاملتر)

۱۸- آیه: مَنْ كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ = هرکس نعمت و پاداش دنیا را بخواهد پس بداند هم پاداش دنیا و هم آخرت نزد خداست. پیام: انتخاب هدف اصلی و رسیدن به هر دو هدف؛ ارتباط با شعر بالا

۱۹- افراد زیرک می‌دانند که: برخی هدف‌ها، دربردارنده هدف‌های دیگر هستند و رسیدن به آن‌ها مساوی با رسیدن به همه هدف‌هاست؛ به میزانی که هدف‌های ما جامع‌تر باشند، هدف‌های بیشتری را درون خود جای می‌دهند.

۲۰- آدم‌های زیرک و هوشمند با انتخاب عبادت و بندگی خدا به عنوان هدف اصلی با یک تیر، چند نشان می‌زنند؛ هم از بهره‌های مادی زندگی استفاده می‌کنند و هم آخرتشان را آباد می‌سازند.

۲۱- باید هدفی را انتخاب کنیم که پاسخگوی این دو ویژگی انسان باشد:

(۱) متنوع بودن استعدادها

(۲) بی‌نهایت طلبی

۲۲- هدف به همان میزان که بزرگ و ضامن خوشبختی ماست؛ همت بزرگ و اراده محکم می‌طلبد؛ همانطور که دست‌یابی به گوهرهای گرانقدر دریا پشتکاری شگرف می‌خواهد.

۲۳- شعر: ای دوست شکر بهتر یا آن که شکر سازد؟ خوبی قمر بهتر یا آن که قمر سازد؟

ای باغ تویی خوش‌تر یا گلشن و گل در تو؟ یا آن که برآرد گل، صد نرگس تر سازد؟

ای عقل تو به باشی در دانش و در بینش؟ یا آن که به هر لحظه صد عقل و نظر سازد؟

پیام شعر: انتخاب هدف اصلی = خدا و ارتباط شعر مولوی (چون که صد آمد...) و افراد زیرک و هوشمند

و آیه: ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ و عبارت: برخی هدف‌ها هدف‌های دیگر را **دربردارند**.

۲۴- اصل قرار دادن هدف‌های دنیوی مانع رسیدن به اهداف آخروی می‌شوند ولی اگر اهداف آخروی اصل قرار گیرند، مانع رسیدن به اهداف دنیوی نمی‌شوند: فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ؛ پس اهداف آخروی دربردارنده اهداف دنیوی نیز هستند.

۲۵- آیه « بگو: نمازم و تمامی اعمالم و زندگی و مرگ من برای خداست که پروردگار جهانیان است. »:

« قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ » پیام: کامل‌ترین تعبیر درباره زندگی بخاطر خدا

۲۶- منظور از تقرب و نزدیکی به خدا، نزدیکی مکانی و ظاهری نیست بلکه حقیقی است یعنی کسب زیبایی‌ها و خوبی‌ها.

۲۷- مولوی: در عالم یک چیز است که فراموش کردن نیست، اگر جمله چیزها را فراموش کنی و آن را فراموش کنی، تو را باک نیست و اگر آن را فراموش کنی هیچ نکرده‌ای، پیام: هدف اصلی زندگی

بچنان که پادشاهی تو را برای کار معین به ده فرستاده و تو صد کار دیگر کرده‌ای ولی چون آن کار معین را نگمزدی، کوئی بیج نگمزدی؛ پیام: هدف اصلی زندگی

بچنان که شمشیر جواهرنشانی به تو بدهند و آن را ساطور گوشت کنیده‌ای کنی، یا یادیک زرین شلغم بپزی و بکوبی من این دورا بجا گرفته‌ام! جای افسوس و خنده دارد. پیام: هدف اصلی زندگی

توجه: برای رسیدن به درصدهای بسیار بالا حتماً این جزوه را چندبار بخوانید و کاملاً حفظ کنید بطوری که بتوانید با خواندن نصف

هر نکته، بقیه آن را از حفظ بگویید و یک یا دوبار هم کتاب درسی را کامل بخوانید؛ ۲۵ تست این درس را از روی جزوه تست

درس به درس، حل و حفظ کنیم. زنگنه؛ همیشه از روی آخرین و جدیدترین تغییرات این جزوه که در اینترنت و کانال معلم

دینی، علی زنگنه هست، بخوانید.

درس دوم: پر پرواز

نکته ۱- پر پرواز = سرمایه‌های انسان برای حرکت در مسیر تقرب الهی = عوامل رشد (۶ تا)

(۱) عقل (۲) اختیار (۳) سرشت خدا آشنا (فطرت)

(۴) شناخت نیکی‌ها و گرایش به آن‌ها، شناخت بدی‌ها و بیزاری از آن‌ها

(۵) وجدان (نفس لوامه) (۶) هدایت پیامبران الهی

۲- موانع رسیدن به هدف یا عوامل سقوط:

(۱) درونی = هوای نفس (نفس اماره) (۲) بیرونی = شیطان

۳- عظمت هدف هرکس با سرمایه‌هایش هماهنگی دارد، جامع‌ترین و اصلی‌ترین هدف زندگی، نزدیکی و تقرب به خداست.

۴- رشد و کمال انسان و در نتیجه، رستگاری او، جز با گام برداشتن به سوی هدف عبودیت خدا میسر نمی‌شود.

۵- اولین گام برای حرکت در این مسیر، شناخت انسان است یعنی: شناخت سرمایه‌ها و موانع رشد او؛

به همین دلیل: خودشناسی سودمندترین دانش‌هاست.

۶- هر چه در آسمان و زمین است برای انسان آفریده شده است و توانایی بهره‌مندی از آن‌ها در وجود انسان قرار داده شده

است. پیام آیه: جایگاه ویژه انسان، کرامت و عزت نفس

۷- نیرویی که با آن می‌اندیشیم و مسیر درست زندگی را از مسیر غلط، و خوب را از بد تشخیص می‌دهیم، عقل است.

۸- آیه: دوزخیان می‌گویند: اگر گوش شنوا داشتیم یا تعقل می‌کردیم (علت) در میان دوزخیان نبودیم. پیام: سرمایه عقل

۹- آیه: هنگامی که مردم را به نماز فرا می‌خوانید، عده‌ای آن را به مسخره و بازی می‌گیرند بخاطر اینکه آنها گروهی هستند

که تعقل نمی‌کنند. پیام: سرمایه عقل؛ معلول‌های تعقل نکردن: (۱) در میان دوزخیان بودن (۲) مسخره کردن نماز

۱۰- آیه: انا هدیناهُ السَّبِيلَ اِمَّا شَاكِرًا وَّ اِمَّا كَفُورًا = ما راه را به انسان نشان دادیم یا سپاسگذار می‌شود یا ناسپاس.

پیام: سرمایه اراده و اختیار یا همان سرمایه‌ای که با آن از شقاوت، دوری می‌کنیم و مسئول سرنوشت خویشیم.

۱۱- علی(ع): هیچ چیزی را مشاهده نکردم مگر اینکه خدا را قبل از آن، بعد از آن و همراه با آن دیده باشم.

ما رأیتُ شیئاً الا و رأیتُ اللهَ قبلَهُ و بعدهُ و معَهُ پیام: سرشت خدا آشنا (فطرت)، ارتباط مفهومی با شعر: دوست، نزدیک‌تر...

- ۱۲- شعر: دوست، نزدیک‌تر از من به من است
وین عجب‌تر که من از وی دورم
چه کنم با که توان گفت که او
در کنار من و من مهجورم
پیام: سرشت خدا آشنا
- ۱۳- همه ما فضائی چون صداقت و عدالت را دوست داریم و از دورویی و ظلم و ریا بیزاریم.
پیام: سرمایه ۴: شناخت نیکی‌ها و گرایش به آن‌ها، شناخت بدی‌ها و بیزاری از آن‌ها، (کلید آیه: فُجُورَهَا وَ تَقْوَاهَا)
- ۱۴- آیه: سوگند به نفس و آنکه سامانش بخشید، آنگاه بدکاری و تقوایش را به آن الهام کرد. (سوگند سامان الهام)
وَ نَفْسٍ وَ مَا سَوَّاهَا فَأَلَّهَمَهَا فُجُورَهَا وَ تَقْوَاهَا
پیام: گرایش به خیر؛ شناخت خیر و بدی (علت است برای آیه بعد)
- ۱۵- قرآن، وجدان را نفس لوامه (سرزنشگر) نامیده و به آن سوگند خورده است. «وَ لَا أُقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ» (معلول)
- ۱۶- چه چیزی با دوراندیشی ما را از خوشی‌های زودگذر منع می‌کند؟ عقل (اختیار انسان هم با استفاده از سرمایه عقل است).
- ۱۷- چه چیزی با محکمه‌هایش ما را از راحت‌طلبی باز می‌دارد؟ وجدان که در برابر گناه، عکس‌العمل نشان می‌دهد و خودش برخاسته از گرایش انسان به خیر و نیکی است. (در اندیشه جبران برآمدن هم مربوط به وجدان است).
- ۱۸- عامل درونی که انسان را برای رسیدن به لذت‌های زودگذر دنیایی، به گناه دعوت می‌کند و از پیروی عقل و وجدان باز می‌دارد، میل سرکشی است که نفس آماره نامیده می‌شود. (آماره = بسیار فرمان دهنده به بدی)
- ۱۹- علی(ع): دشمن‌ترین دشمن تو، همان نفسی است که در درون توست. پیام: عامل سقوط درونی = نفس آماره
- ۲۰- عامل بیرونی (شیطان) خود را برتر از آدمیان می‌داند؛ سوگند یاد کرده فرزندان آدم را گمراه کند و از رسیدن به بهشت باز دارد؛ کار او وسوسه و فریب است و راه نفوذ دیگری ندارد. (این خود ما هستیم که با اختیار فریب او را می‌خوریم.)
- ۲۱- در روز قیامت که فرصتی برای توبه باقی نمانده، شیطان به اهل جهنم می‌گوید: خدا به شما وعده حق داد؛ اما من، وعده دادم و خلافش عمل کردم البته بر شما تسلطی نداشتیم، فقط شما را دعوت کردم این خودتان بودید که دعوت مرا پذیرفتید، اکنون خودتان را سرزنش کنید؛ نه من می‌توانم به شما کمک کنم و نه شما می‌توانید مرا نجات دهید. (نداشتن اختیار در آخرت)
- ۲۲- آیه: شیطان می‌خواهد به وسیله شراب و قمار بین شما دشمنی و کینه ایجاد کند و شما را از یاد خدا و نماز باز دارد.
- ۲۳- آیه: شیطان هر کاری را که گناهکاران می‌کردند در نظرشان زینت می‌داد.
- ۲۴- آیه: کسانی که بعد از روشن شدن هدایت، به حق پشت کردند، شیطان اعمال زشتشان را در نظرشان زینت داده و آنان را با آرزوهای طولانی فریفته است.

درس سوم: پنجره‌های به روشنایی (یعنی مرگ از دیدگاه معتقدان به معاد)

نکته ۱: دو دیدگاه درباره مرگ وجود دارد: (۱) اعتقاد به معاد ☺

(۲) انکار معاد ☹

۲- انسان موجودی دو بُعدی است یعنی جسمانی و روحانی.

۳- بُعد مادی تجزیه و تحلیل می پذیرد و بعد از مرگ متلاشی می شود.

۴- بُعد روحانی (غیرمادی) تجزیه و تحلیل نمی پذیرد متلاشی نمی شود، بعد از مرگ بدن باقی می ماند و آگاهی و حیات

خود را از دست نمی دهد. (روح یعنی من انسان تغییر نمی کند ولی روح به معنای روحیه و اخلاق قابل تغییر است.)

۵- اگر بُعد روحانی را قبول کنیم به معاد هم اعتقاد داریم. (منکران معاد فقط بُعد مادی انسان را قبول دارند.)

۶- ماهیت و چیستی مرگ، سؤالی است که در طول تاریخ ذهن انسان‌ها را به خود مشغول کرده و سرنوشت‌ساز است.

۷- پیامبران الهی می گویند: مرگ غروبی برای جسم و طلوعی درخشان‌تر برای روح است.

۸- پیامبران الهی همچنین مرگ را پلی می دانند که آدمی را به مرحله بالاتر (آخرت) می برد.

۹- پیامبر(ص): برای نابودی و فنا خلق نشده‌اید و با مرگ به جهانی دیگر می روید.

۱۰- پیامبر(ص): باهوش‌ترین مؤمنان کسانی هستند که فراوان به یاد مرگ‌اند و برای آن آماده‌ترند.

۱۱- پیامبر(ص): النَّاسُ نِيَامٌ فَإِذَا مَاتُوا انْتَبَهُوا = مردم در خوابند هنگامی که بمیرند بیدار می شوند.

پیام: زندگی دنیا، خوابی کوتاه و زندگی آخرت، زندگی حقیقی است. (بعد از مرگ در برزخ قدرت درک بالاتر می رود.)

۱۲- آیه: وَ مَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَهُمْ وَ لَعَبٌّ وَإِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِيَ الْحَيَوَانُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ

این زندگی دنیا چیزی جز سرگرمی و بازی نیست و سرای آخرت زندگی حقیقی است، اگر می دانستند.

پیام: کم ارزش بودن زندگی دنیا و حقیقی بودن زندگی آخرت.

۱۳- آثار اعتقاد به معاد:

(۱) باز شدن پنجره امید و انگیزه کار و فعالیت

(۲) فداکاری در راه خدا و نترسیدن از مرگ

۱۴- همت خستگی ناپذیر داشتن و انرژی فوق العاده و خدمت به خلق جزء اثر « باز شدن پنجره امید و انگیزه کار » است.

۱۵- آیه: مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ

معلول

علت

کسانی که به خدا و روز آخرت ایمان بیاورند و عمل صالح انجام دهند (علت) ترسی بر آنها نیست و غمگین نمی شوند.

پیام: اثر اول اعتقاد به معاد = انگیزه کار و فعالیت و باز شدن پنجره امید

۱۶- مژده: فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ به چه کسانی داده شده است؟ کسانی که به خدا و آخرت ایمان آورند و عمل صالح انجام دهند.

۱۷- خداپرستان حقیقی از مرگ نمی ترسند زیرا به آن دنیا دل نمی سپارند ولی آرزوی مرگ هم ندارند بلکه از خدا عمر طولانی می خواهند تا با اندوخته‌ای کامل تر خدا را ملاقات کنند و به درجات برتر بهشت برسند.

پیام: پیامد دوم اعتقاد به معاد یعنی نترسیدن از مرگ

۱۸- نترسیدن از مرگ سبب می شود دفاع از مظلوم آسان تر شود و شجاعت به مرحله عالی خود (یعنی شهادت) برسد.

۱۹- امام حسین (ع) در دوراهی ذلت و شهادت: من مرگ را جز سعادت و زندگی با ظالمان را جز ننگ و خواری نمی دانم.

۲۰- امام حسین (ع) خطاب به یاران خود: مرگ پللی است که شما را از ساحل سختی‌ها به ساحل سعادت می‌رساند،

چه کسی کراهت دارد که از زندان به قصر منتقل شود؟ پیام هر دو نکته بالا: پیامد دوم اعتقاد به معاد یعنی نترسیدن از مرگ

۲۱- آیه: کافران گفتند: زندگی و حیاتی جز همین دنیا نیست، همواره گروهی از ما می‌میریم و گروهی زنده می‌شوند،

فقط گذشت روزگار ما را نابود می‌کند؛ آن‌ها این سخن را از روی علم نمی‌گویند بلکه این فقط خیال و گمان آنهاست.

قالوا ما هي إلا حياتنا دنیا؛ نَموتُ و نحيا؛ ما يُهلِكنا إلا دَهْرٌ → پیام: انکار معاد

نتیجه گیری قرآن: ما لَهُمْ بِذَلِكَ مِنْ عِلْمٍ إِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ

۲۲- پیامد انکار معاد: میل بی‌نهایت طلبی و میل به جاودانگی سرکوب می‌شود و منکران فکر می‌کنند رهسپار نیستی

می‌شوند: در نتیجه یا به غفلت از مرگ و فراموشی آن پناه می‌برند که عاقبت آن فرو رفتن در گرداب آلودگی‌هاست؛

و یا نمی‌توانند آن را از ذهن خود دور کنند که عاقبت آن بی‌ارزش شدن زندگی چند روزه دنیا، یأس و ناامیدی و

کناره‌گیری از دیگران و انواع بیماری‌های روحی است؛ و گاهی قدم در راهی می‌گذارند که بر سرگردانی آن‌ها می‌افزاید.

۲۳- البته کسانی که معاد را قبول دارند، اما این اعتقاد به ایمان و باور قلبی‌شان تبدیل نشده نیز، گرفتار پیامدهای انکار

معاد می‌شوند، زیرا: به دلیل فرو رفتن در هوس‌ها دنیا را معبود و هدف خود قرار می‌دهند و از آخرت غافل می‌شوند.

درس چهارم: آینده‌ی روشن

نکته ۱- قاعدهٔ عقلی: دفع خطر احتمالی لازم است. (اهمیت و ضرورت معاد را ثابت می‌کند.)

۲- حتی اگر پیامبران را قبول نداشته باشیم طبق چه قاعده‌ای باید خود را برای معاد آماده کنیم؟ قاعدهٔ دفع خطر احتمالی

۳- آیه: **اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ حَدِيثًا**

خدایی که هیچ خدایی جز او نیست قطعاً شما را در روز قیامت جمع می‌کند، هیچ شکی در آن نیست؛

و چه کسی از خدا راستگوتر است. پیام: معاد قطعی‌ترین خبر است. (تأکید)؛ راستگویی خدا

۴- شعر: مثالی گویمت ظاهر، بیندیش کسی را هست جامی پر عسل پیش

اگر طفلی بدو گوید بیارام که زیر این عسل زهر است در جام

تو را چندین پیامبر کرده آگاه که خواهد بود کاری صعب بر راه پیام: قاعدهٔ دفع خطر احتمالی، معاد

۵- دلایل اثبات معاد:

(۱) امکان معاد ← (برای آن‌ها که معاد را بعید و غیرممکن می‌دانند.)

(۲) ضرورت معاد ← (واقع نشدن معاد امری ناروا است.)

۶- امکان معاد:

(۱) پیدایش نخستین انسان:

کلید آیه: **مَثَلِي زِدْ، اسْتِخْوَانَ** پوسیده، نخستین بار

(۲) نمونه‌هایی از زنده شدن مردگان: کلید آیه: **دَاسْتَانَ عَزْزِيرٍ** (توانایی خدا)، **الْاَغْشَ** پوسیده، ولی غذایش سالم ماند.

(۳) نظام مرگ و زندگی در طبیعت: کلید آیه: **بَادَاهَا، اِبْرَاهَا، سِرْزَمِينَ** مرده، جریان رایج، بهار رستاخیر طبیعت

۷- ضرورت معاد:

(۱) حکمت خدا: کلید آیه: **حَقٌّ، بَاطِلٌ، عَبَثٌ، لَاعِبِينَ**، میل به جاودانگی و بی‌نهایت طلبی، دلیل آفریدن استعدادها

(۲) عدل خدا: کلیدها: **ظَلَمَ، پَادَاشَ، مَجَازَاتَ، اسْتِحْقَاقَ حَقٍّ، ضَايِعَ كَرْدَنِ اسْتِعْدَادَ، صَدَامَ (مُتَّقِينَ كَالْفُجَّارِ)**

۸- آیه: **بَرَاءِ مَا مَثَلِي زِدْ، گُفْتُ: چَه كَسِي اَيْن اسْتِخْوَانِ هَاي پوسیده را زنده می‌کند؟**

بگو همان خدایی که نخستین بار آن‌ها را آفرید و خدا به هر خلقتی داناست. پیام: امکان معاد، پیدایش نخستین انسان

۹- آیه: خداست که بادها را می‌فرستد تا ابر را برانگیزند، سپس آن ابر را به‌سوی سرزمین مرده برانیم و آن زمین مرده، بدان وسیله بعد از مرگش زنده شود، زنده شدن در قیامت نیز این‌گونه است. پیام: امکان معاد، مرگ و زندگی در طبیعت

۱۰- آیه: أَمْ فَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنْتُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ

آیا گمان کردید که شما را بی‌هوده آفریده‌ایم و به سوی ما بازگردانده نمی‌شوید. پیام: ضرورت معاد، حکمت

۱۱- آیه: أَمْ نَجْعَلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَالْمُفْسِدِينَ فِي الْأَرْضِ أَمْ نَجْعَلُ الْمُتَّقِينَ كَالْفُجَّارِ = آیا آنان را که

ایمان آوردند و عمل صالح انجام دادند، مانند مفسدان قرار می‌دهیم؟ آیا باتقوایان را مانند بدکاران قرار می‌دهیم؟ پیام: ضرورت، عدل

۱۲- آیه خطاب به منکران معاد: نه تنها استخوان‌ها بلکه سرانگشتان شما را هم دوباره مثل دنیا می‌آفرینیم.

پیام: اشاره به قدرت خدا و زنده شدن دوباره مردگان (امکان معاد) (ذکر نکات علمی بی‌سابقه، اعجاز محتوایی)

۱۳- آیه: دوزخیان در عالم دنیا مست و مغرور نعمت بودند و بر گناهان بزرگ اصرار می‌کردند و می‌گفتند: هنگامی که

مردیم و استخوان شدیم، آیا برانگیخته می‌شویم؟! پیام: پیدایش نخستین انسان، امکان معاد، دلیل انکار معاد = غرور

۱۴- آیه: وای در آن‌روز بر تکذیب‌کنندگان، همان‌ها که روز جزا را انکار می‌کنند؛ تنها کسی آن را انکار می‌کند که

متجاوز و گناهکار است. پیام: علت انکار معاد: تجاوز و گناه. (کپی ممنوع لطفاً نام مؤلف حذف نشود: علی زنگنه ۰۹۱۲۱۵۰۶۷۲۰)

۱۵- آیه: انسان در وجود معاد شک ندارد، بلکه علت انکارش این است که می‌خواهد بدون ترس از دادگاه قیامت، در تمام

عمر گناه کند. پیام: علت انکار معاد: می‌خواهد گناه کند.

۱۶- خدا عادل است و نیکوکاران را با بدکاران برابر قرار نمی‌دهد، از این‌رو وعده داده که هرکس را به آنچه استحقاق دارد

برساند و حق کسی را ضایع نکند؛ اما زندگی در این دنیا، امکان این وعده را نمی‌دهد، زیرا:

(۱) در این دنیا همه به پاداش و کیفر خود نمی‌رسند: انجام دهندگان کارهای نیک فراوان یا جنایتکارانی که قبل از مجازات می‌میرند.

(۲) این جهان ظرفیت کامل پاداش و جزا را ندارد: پاداش شهادت و یا مجازات قاتل چندین نفر.

۱۷- اعدام صدام و حامیان وی به هیچ‌عنوان با جرم شهید کردن صدها هزار نفر و معلول و شیمیایی کردن هزاران جانباز

برابری نمی‌کند. پیام: جهان ظرفیت کامل پاداش و جزا را ندارد؛ ضرورت معاد، عدل؛ ارتباط با آیه: كَالْمُفْسِدِينَ... الْمُتَّقِينَ كَالْفُجَّارِ

۱۸- یکی از انگیزه‌های انکار معاد نشناختن قدرت خداست؛ یعنی مقایسه امکان انجام معاد با قدرت خود (امکان، نمونه قدرت خدا)

درس پنجم: منزلگاه بعد (= برزخ)

نکته ۱- آیه: حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِ لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحًا فِيمَا تَرَكْتُ كَلَّا إِنَّهَا كَلِمَةٌ هُوَ قَائِلُهَا وَ مِنْ

وَرَائِهِمْ بَرْزَخٌ إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ = آنگاه که مرگ یکی از آن‌ها فرا رسد می‌گوید: پروردگارا مرا برگردان (جهنم برزخی)

باشد که عمل صالح انجام دهم (پذیرش تأثیر عمل صالح) در آنچه ترک کردم، (کافر بودن و کاستی اعمال)، هرگز (جواب خدا)؛

این فقط سخنی است که: او می‌گوید (صادق نبودن) و پیش روی آنها برزخ است تا روزی که دوباره برانگیخته شوند.

پیام: برزخ، بعد از مرگ روح زنده است و به حیات خود ادامه می‌دهد و درک دارد.

۲- برزخ ۳ ویژگی دارد:

(۱) وجود حیات ← توفی = دریافت کامل روح (= حقیقت انسان) توسط فرشتگان قابض روح

(۲) وجود شعور و آگاهی ← گفتگو

(۳) وجود ارتباط میان عالم برزخ و دنیا

۳- برخی از نشانه‌های وجود شعور و آگاهی در برزخ:

الف) گفت‌وگوی فرشتگان با انسان

ب) سخن گفتن پیامبر با اجساد کافران کشته شده در جنگ بدر.

۴- در سوره نساء آمده که فرشتگان با ظالمان به نفس (گناهکاران) صحبت می‌کنند و به آن‌ها می‌گویند: در چه حالی بودید؟

آنها در پاسخ می‌گویند: در زمین تحت فشار و مستضعف بودیم؛ پاسخ فرشتگان: مگر زمین خدا وسیع نبود تا در آن

مهاجرت کنید؟!

پیام: وجود شعور و آگاهی در برزخ، گفت‌وگوی انسان با فرشتگان (فرشتگان نگهبان جهنم برزخی)

۵- پیامبر با اجساد کافران کشته‌شدگان جنگ بدر درباره راست بودن وعده خدا سخن گفت و فرمود: این‌ها اکنون

از شما شنواتر هستند.

پیام: وجود شعور و آگاهی در برزخ، بالاتر رفتن قدرت درک انسان در برزخ.

۶- نشانه‌های تداوم ارتباط بین دنیا و برزخ:

الف) بسته نشدن پرونده اعمال

ب) دریافت پاداش خیراتِ بازماندگان

ج) ارتباط متوفی با خانواده

۷- آثار ماتقدم: یعنی کارهایی که با مرگ، پرونده آنها بسته می‌شود؛ مانند: نماز و روزه

۸- آثار ماتأخر: کارهایی که بعد از مرگ انسان، پرونده آنها بسته نمی‌شود؛

مثل: کاشتن درخت، تربیت فرزند خوب یا بد، مدسازیِ غلط، (سنت و روش خوب یا بد؛ پاداش و مجازات آن برای هر دو)

۹- آیه: **يُنَبِّئُ الْإِنْسَانَ بِمَا قَدَّمَ وَآخَرَ** = در آن روز به انسان خبر داده می‌شود از آنچه پیش از مرگ فرستاده و آنچه

بعد از مرگ فرستاده؛ این آیه اشاره به قیامت اصلی دارد چون لغت **يَوْمَئِذٍ** در آن آمده است.

پیام: آثار ماتقدم و ماتأخر مربوط به بسته نشدن پرونده اعمال که جزء وجود ارتباط بین دنیا و برزخ است.

۱۰- امام کاظم(ع): مؤمن بعد از مرگ به خانواده‌اش سر می‌زند بر حسب مقدار فضیلت‌هایش؛ بعضی‌ها هرروز، بعضی‌ها هر دو یا سه روز و حداقل هر جمعه.

پیام: ارتباط متوفی با خانواده بر حسب کمیّت اعمال - ارتباط بین برزخ و دنیا

۱۱- آیه: آنان که فرشتگان روحشان را دریافت می‌کنند در حالی که پاک و پاکیزه‌اند به آنها می‌گویند: سلام بر شما، وارد

بهشت شوید بخاطر اعمالی که انجام دادید. پیام: بهشت برزخی، گفت‌وگوی فرشتگان (ولی: خوش‌آمدید = بهشت اصلی)

۱۲- برزخ در لغت به معنای فاصله و حائل بین دو چیز است و در اصطلاح به معنای فاصله بین دنیا تا قیامت است؛ در عالم

برزخ: نیکوکاران از لذت‌های آنجا برخوردار می‌شوند و بدکاران از رنج‌های آنجا متألم می‌گردند. (بهشت و جهنم برزخی)

توجه: برای رسیدن به درصدهای بسیار بالا حتماً این جزوه را چندبار بخوانید و کاملاً حفظ کنید به طوری که بتوانید با خواندن

نصف هر نکته، بقیه آن را از حفظ بگویید و یک یا دوبار هم کتاب درسی را کامل بخوانی؛ و ۲۵ تست این درس را از روی

جزوه تست درس به درس، حل و حفظ کنیم. زنگنه؛ همیشه از روی آخرین و جدیدترین تغییرات این جزوه که در اینترنت

و کانال معلم دینی، علی زنگنه هست، بخوانید.

درس ششم: واقعه‌ی بزرگ

نکته ۱- قیامت دارای دو مرحله است:

(۱) **مرحله اول:** مرحله اول قیامت با پایان یافتن دنیا آغاز می‌شود؛ مُردن همه، برچیدن بساط حیات(۲) **مرحله دوم:** زنده شدن همه و مراحل محاکمه تا آماده دریافت پاداش و کیفر شوند؛ بر پایی مجدد بساط حیات۲- **مرحله اول قیامت** دارای سه اتفاق است:

(۱) شنیده شدن صدای مهیب (یعنی نفخ صور که همه را غافلگیر می‌کند).

(۲) مرگ همه اهل آسمان و زمین (به جز آنکه خدا بخواهد).

(۳) تغییر زمین و آسمان

۳- آیه: **يَوْمَ تَرْجَفُ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ وَ كَانَتِ الْجِبَالُ كَثِيْبًا مَّهِيْلًا** پیام: تغییر زمین و آسمان در مرحله اول قیامت

= در آن روز زمین و کوهها سخت به لرزه درآیند و کوهها به صورت توده‌ای از شن نرم در می‌آیند.

۴- **مرحله دوم قیامت** دارای پنج اتفاق است: (به ترتیب)

(۱) زنده شدن همه انسانها (با صدایی سهمگین)

(۲) کنار رفتن پرده از حقایق عالم (با تابیدن نور)

(۳) برپا شدن دادگاه عدل

(۴) دادن نامه اعمال

(۵) حضور شاهدان و گواهان

۵- بعد از اتفاقات مرحله دوم قیامت انسانها آماده دریافت پاداش و کیفر می‌شوند.

۶- صدایی سهمگین شنیده می‌شود، انسانهای گناهکار به دنبال راه فرارند؛ دلها سخت هراسان و چشمها از ترس به زیر

افکنده شده است. پیام: نفخ صور دوم در مرحله ۲، زنده شدن انسانها (ولی: غافلگیر شدن مربوط به نفخ صور در مرحله اول بود).

۷- تمام اعمال و نیت در ترازوی عدل قرار می‌گیرد تا به آن رسیدگی شود حتی اگر ذره‌ای ناچیز باشد؛ اعمال پیامبران و امامان،

معیار سنجش قرار می‌گیرد؛ زیرا اعمال آنها عین آن چیزی است که خدا دستور داده است. (علت) پیام: مرحله ۲، برپا شدن دادگاه عدل

۸- نامهٔ این دنیا صرفاً گزارشی از اعمال است اما نامهٔ آخرت خودِ عمل و حقیقتِ عمل است. (تفاوت اساسی بین نامه‌ها)
پیام: مرحلهٔ ۲، دادن نامه اعمال

۹- برخی از شاهدان قیامت: الف) پیامبران و امامان ← (بهترین گواهان)

ب) فرشتگان الهی ← کلید آیه: (کراماً کاتبین)

ج) اعضای بدن ← کلید آیه: (افواهیم و ایدیهم و أرجلهم)

۱۰- پیامبران و امامان بهترین گواهان قیامت‌اند زیرا ظاهر و باطن اعمال ما را در دنیا دیده‌اند و از هر خطایی مصون‌اند.

۱۱- آیه: إِنَّ عَلَيْكُمْ لَحَافِظِينَ كِرَامًا كَاتِبِينَ يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ پیام: شهادت فرشتگان، حضور شاهدان، مرحلهٔ ۲

بی‌گمان بر شما نگهبانانی هستند، نویسندگانی گراند، می‌دانند آنچه را انجام می‌دهید. (فرشتگان کاتبِ اعمال)

۱۲- آیه: أَلْيَوْمَ نَخْتِمُ عَلَىٰ أَفْوَاهِهِمْ وَتُكَلِّمُنَا أَيْدِيهِمْ وَتَشْهَدُ أَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ

امروز بر دهان‌هایشان مهر خاموشی می‌زنیم و دست‌هایشان با ما سخن می‌گویند و پاهایشان شهادت می‌دهد، دربارهٔ آنچه انجام می‌دادند.

پیام: شهادت اعضای بدن (چون بعد از دیدن کارنامهٔ اعمال بدکاران برای نجات خود سوگند دروغ می‌خورند)، حضور شاهدان، مرحلهٔ ۲

۱۳- بدکاران از شهادت کدام‌یک به شگفت می‌آیند و آن را سرزنش می‌کنند؟ شهادت اعضای بدن و اعضای بدن

می‌گویند: ما را خدایی به زبان آورده که همه چیز را به زبان می‌آورد. پیام: شهادت اعضای بدن، حضور شاهدان، مرحلهٔ ۲

۱۴- بدکاران روز قیامت حسرت می‌خورند و می‌گویند: (کپی ممنوع لطفاً نام مؤلف حذف نشود: علی زنگنه ۰۹۱۲۱۵۰۶۷۲۰)

۱) ای کاش از پیش چیزی فرستاده بودیم.

۲) ای کاش به دنیا باز می‌گشتیم و پروردگار را تکذیب نمی‌کردیم.

۳) ای کاش همراه و هم‌مسیر پیامبر بودیم.

۴) ای کاش با فلان شخص دوست نمی‌شدیم او ما را از یادِ خدا بازداشت.

۱۵- روزی که هر مادر شیردهی، طفل شیرخوار خود را فراموش کند؛ و مردم از هیبتِ آن روز همچون افراد مست‌اند در حالی که

مست نیستند ولی عذاب خدا سخت است؛ و تنها نیکوکاران از وحشت این روز در امانند. پیام: مرحلهٔ اول قیامت (نفخ صور اول)

درس هفتم: فرجام کار (= پایان کار یعنی بعد از محاکمه قیامت بهشتی می شویم یا جهنمی)

نکته ۱: بهشت هشت در دارد؛ یک در، مخصوص پیامبران و صدیقان، و یک در مخصوص شهیدان و ...

۲- بالاترین نعمت بهشت چیست؟ مقام خشنودی خداست و بهشتیان از این رستگاری بزرگ مسرورند.

۳- بهشتیان با خدا هم صحبت اند.

۴- بهشت برای بهشتیان دارالسلام است زیرا هیچ نقصانی و رنجی در آن جا نیست.

۵- بهشتیان به چه جمله‌ای مترنم‌اند؟ خدایا تو پاک و منزهی.

۶- دوستان و همنشینان انسان در بهشت = پیامبران، صدیقان، شهیدان، نیکوکاران = چه نیکو همنشینانی!

۷- آیه: امروز روزی است که راستی راستگویان به آنها سود می بخشد و برای آنها باغ‌هایی از بهشت است. ☺

پیام: مربوط به فرجام کار در قیامت (بهشت)

۸- آیه: شتاب کنید برای آموزش و بهشتی که وسعت آن آسمان‌ها و زمین است و برای متقیان آماده شده:

همان‌ها که در توانگری و تنگدستی انفاق می کنند، خشم خود را فرو می برند، از خطای مردم می گذرند، وقتی کار زشتی

می کنند یا به خود ستم می کنند به یاد خدا می افتند و آموزش می خواهند. پیام: فرجام کار در بهشت و ویژگی‌های متقین

۹- آیه: آن‌ها که امانت‌ها و عهدها را رعایت می کنند و به راستی ادای شهادت می کنند و آن‌ها که بر نماز مواظبت دارند:

در باغ‌های بهشتی گرامی داشته می شوند. (شناگر = شهادت، نماز، امانت ← گرامی...)

پیام: فرجام کار در بهشت

۱۰- دوزخیان گروه گروه به سوی جهنم می روند. (بهشتیان هم گروه گروه می روند، پیام: بهشت و جهنم درجات مختلف دارد.)

۱۱- آتش جهنم حاصل عمل خود انسان‌هاست و به همین علت از درون جان‌ها شعله می کشد. (تجسم اعمال)

۱۲- دوزخیان می گویند: شقاوت بر ما چیره شد، اگر به دنیا بازگردیم عمل صالح انجام می دهیم؛ پاسخ قطعی خدا:

آیا به اندازه کافی عمر نداشتید، اگر بازگردید، دوباره همان راه گذشته را پیش می گیرید. پیام: جهنم رستاخیز (قیامت)

۱۳- وقتی یکی از بدکاران می میرد؛ می گوید: خدایا مرا برگردان تا عمل صالح انجام دهم؛ خدا می گوید: هرگز! این فقط

کلمه‌ای است که او می گوید. حتی اذا ... قال رَبِّ ارجعون لعلی اعمل صالحاً فیما ترکْتُ کلاً اِنَّها کلمه هُوَ قائلها (در برزخ)

۱۴- دوزخیان می گویند: شیطان و بزرگان ما سبب گمراهی ما شدند. پیام: جهنم رستاخیز (قیامت)

۱۵- شیطان می گوید: من فقط شما را فراخواندم. (یعنی اختیار داشتید؛ مجبور نبودید.)

۱۶- وقتی دوزخیان می‌خواهند از نگهبان جهنم تخفیف بگیرند؛ فرشته نگهبان به آن‌ها می‌گوید: مگر پیامبران برای شما

دلایل روشن نیاوردند؟! دوزخیان: بلی.. فرشتگان هم درخواست آن‌ها را بی‌جا می‌دانند. پیام: جهنم رستاخیز (قیامت)

۱۷- ناله حسرت دوزخیان: ای کاش فلان شخص را به عنوان دوست انتخاب نمی‌کردیم ای کاش... و دریغ بر ما

پیام: کلید ناله حسرت (ای کاش و دریغ) مربوط به جهنم رستاخیز (قیامت) است.

۱۸- آیه: جهنمیان می‌گویند: (۱) ما نماز نمی‌خواندیم. (۲) از محرومان دستگیری نمی‌کردیم.

(۳) غرق معصیت بودیم. (۴) رستاخیز را تکذیب می‌کردیم. پیام: جهنم رستاخیز (قیامت)

۱۹- آیه: برای کسانی که کار زشت می‌کنند و هنگام مرگ می‌گویند: الان توبه کردم، توبه نیست و عذاب دردناکی دارند.

۲۰- آیه: جهنمیان در دنیا مست و مغرور نعمت بودند و بر گناهان بزرگ اصرار می‌کردند. (اصرار = تکرار)

۲۱- رابطه عمل و کیفر و پاداش:

(۱) قراردادی: مانند جریمه و زندان و مزد کارگر (قابل تغییرند، تناسب می‌خواهند تا عدالت برپا شود)

(۲) طبیعی: مثل: دستیابی به علم، ورزش و سلامتی، سیگار و مریضی (نه قابل تغییرند، نه تناسب می‌خواهند)

(۳) تجسم عمل: خود عمل، عین عمل: مجازات آخرت (جنبه باطنی عمل)

کلید آیه: اموال الیتامی = کامل‌ترین نوع مجازات و پاداش است.

۲۲- پاداش و مجازات طبیعی قابل تغییر نیست پس باید خودمان را با آن هماهنگ کنیم.

۲۳- پیام تمام آیات و حدیث‌هایی که درباره نوع مجازات سؤال می‌کنند: مجازات نوع سوم (تجسم اعمال)

۲۴- پیامبر(ص): برای تو ناچار همنشینی خواهد بود که حتی با تو ذفن می‌شود، آن همنشین، کردار تو است؛

اگر آن همنشین تو نیک باشد، مایه انس تو می‌گردد و در غیر اینصورت مایه وحشت تو می‌گردد. (تجسم اعمال)

۲۵- در قیامت تصویر عمل، نشان داده نمی‌شود، گزارش عمل نشان داده نمی‌شود، بلکه خود عمل بر ما ظاهر می‌شود.

۲۶- پیامبر(ص): دنیا مزرعه آخرت است، پس دل، مناسب‌ترین زمین برای کشت محصول آخرت است. (الدنيا مزرعة الآخرة)

۲۷- آیه: إِنَّ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالَ الْيَتَامَىٰ ظُلْمًا إِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ نَارًا وَ سَيَصْلُونَ سَعِيرًا

کسانی که اموال یتیمان را از روی ظلم می‌خورند، فقط آتشی را در شکم خود فرو می‌برند و به زودی در آتشی فروزان

خواهند افتاد. (حقیقت و باطن آن = فی بطونهم ناراً) (فرجام آن = سعیراً) پیام: مجازات نوع سوم، تجسم اعمال در جهنم اصلی، رستاخیز

درس هشتم: آهنگ سفر

نکته ۱- برای گام گذاشتن در مسیر قرب الهی و ثابت قدم ماندن چهار اقدام لازم است: (عزم، عهد، مراقبه، محاسبه)

(۱) تصمیم و عزم برای حرکت کلید آیه: لقمان به پسرش: إِصْبِرْ ... عَزْمٌ

(۲) عهد بستن با خدا کلید آیه: فروش سوگند به بهایی ناچیز

(۳) مراقبت کلید حدیث: گذشت ایام ...

(۴) محاسبه و ارزیابی کلید حدیث: حاسبوا ... و عبارت: زیرکترین انسان

۲- لقمان حکیم، به پسرش گفت: إِصْبِرْ عَلَىٰ مَا أَصَابَكَ إِنَّ ذَٰلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ

= در آنچه به تو می‌رسد بردبار و شکیبا باش زیرا این کار مربوط به عزم و اراده در کارهاست. پیام: تصمیم و عزم

۳- آیه: هرکس نسبت به عهدی که با خدا بسته وفا کند (علت)، خدا به زودی به او پاداش عظیمی می‌دهد. (عهد بستن با خدا)

۴- آیه: کسانی که پیمان و سوگندهای خود را به بهای ناچیزی می‌فروشند (علت)، در آخرت بهره‌ای ندارند، خدا با آن‌ها سخن

نمی‌گوید، در قیامت به آنها نمی‌نگرد، آنها را از گناه پاک نمی‌کند و عذاب دردناکی برای آن‌ها است. پیام: عهد بستن با خدا

۵- آیه: خدا می‌فرماید: به پیمانتان با من وفا کنید تا من هم به پیمان با شما وفا کنم. پیام: عهد بستن با خدا

۶- امام علی (ع): گذشت ایام، آفاتی دارد و موجب از هم گسیختگی تصمیم‌ها و کارها می‌شود. پیام: مراقبت

۷- پیامبر: حاسبوا أنفسکم قبل أن تُحاسَبوا = به حساب خود برسید قبل از اینکه به حساب شما برسند. (محاسبه و ارزیابی)

۸- علی (ع): زیرکترین انسان کسی است که از خود و عملش برای بعد از مرگ حساب بکشد؛ پرسیدند: چگونه؟ فرمود:

کارهای از صبح تا شب خود را بررسی و محاسبه کند. پیام: محاسبه و ارزیابی

۹- پیامبر (ص): باهوش‌ترین مؤمنان کسانی‌اند که فراوان به یاد مرگ‌اند. پیام: دیدگاه اول درباره مرگ (اعتقاد به معاد) (درس ۳)...

۱۰- انسان‌های زیرک با یک تیر چند نشان می‌زنند یعنی هدف اصلی را انتخاب می‌کنند که به هدف فرعی هم برسند. (۱)

۱۱- علی (ع): ثمره المحاسبه صلاح النفس = ثمره محاسبه، اصلاح شدن نفس است. پیام: محاسبه و ارزیابی

۱۲- علی (ع): من حاسب نفسه سعد = هرکس خود را محاسبه کند، خوشبخت می‌شود. پیام: محاسبه و ارزیابی

۱۳- علی(ع): مَنْ حَاسَبَ نَفْسَهُ؛ وَوَقَفَ عَلَى عُيُوبِهِ وَ أَحَاطَ بِذُنُوبِهِ وَ اسْتَقَالَ الذُّنُوبَ وَ اَصْلَحَ الْعُيُوبَ

هرکس خودش را محاسبه کند(علت)، از عیب‌هایش آگاه می‌شود، به گناهانش احاطه پیدا می‌کند، و گناهان را پس می‌گیرد و عیب‌ها را اصلاح می‌کند. پیام: محاسبه و ارزیابی به این صورت باعث اصلاح نفس می‌شود.

۱۴- برای حرکت در مسیر هدف، وجود آسوه و الگوهایی که راه را با موفقیت طی کرده‌اند، بسیار ضروری است. زیرا:

(۱) اولاً: ثابت می‌کند که این راه، موفقیت آمیز است.

(۲) ثانیاً: می‌توان از تجربه آن‌ها استفاده کرد. (و از همه مهم‌تر اینکه: می‌توان از آن‌ها کمک گرفت).

۱۵- قرآن: رسول خدا برای شما نیکوترین آسوه است. پیام: قسمت ثانیاً و پیامبر: اهل بیت برترین آسوه و مایه نجات‌اند.

۱۶- چگونه کسی در ۱۴۰۰ سال پیش، می‌تواند الگوی ما باشد؟

جواب: الگو بودن آن‌ها در اموری است که همیشه خوب و با ارزش‌اند؛ مثل: عدالت، نظم، برنامه‌ریزی. (نه در وسایل زندگی) مثلاً:

امام حسین(ع) فرمود: پیامبر اوقات خود را به ۳ قسمت تقسیم می‌کرد: قسمتی برای عبادت، قسمتی برای اهل خانه و

قسمتی برای کارهای شخصی؛ آن‌گاه قسمت آخر را بین خود و مردم تقسیم می‌کرد. پیام: برنامه‌ریزی و تقسیم زمان و سؤال نکته ۱۶

۱۷- چگونه ممکن است یک انسان معصوم الگوی ما باشد؟

سعی می‌کنیم کارهایمان را در حد توان مثل او کنیم و خودمان را به روش او نزدیک کنیم. (لازم نیست کامل مثل او شویم)

۱۸- علی(ع): آگاه باش که هر پیروی کننده‌ای، پیشوایی دارد که باید از او تبعیت کند و از علم او کسب نور کند: امام شما

از دنیایش به دو لباس کهنه و از خوراکش به دو قرص نان کفایت کرده است، اما شما قطعاً توانایی این قناعت را ندارید؛

ولی با پرهیزکاری و کوشش (در راه خدا) و عفت و درستکاری مرا یاری کنید. پیام: تا جایی که بتوانیم به الگوها نزدیک شویم.

۱۹- امام کاظم(ع): خدایا! می‌دانم که بهترین توشه مسافر کوی تو: عزم و اراده‌ای است که با آن خواستار تو شده باشد.

۲۰- سرنوشت ابدی انسان‌ها بر اساس رفتار آن‌ها در این دنیا رقم می‌خورد. (الدنيا مزرعة الآخرة) (سنت تأثیر اعمال)

۲۱- استواری بر هدف و آسان‌تر رسیدن به آن و تحمل سختی‌ها از آثار عزم قوی است؛ اینان سرنوشت را به حوادث نمی‌سپارند.

۲۲- تشبیه عهد به نوزاد مربوط به مراقبت است؛ چون نوزاد نیاز به مراقبت دارد. (تکرار عهد باعث استحکام آن می‌شود.)

۲۳- شب‌های قدر، جزء بهترین زمان‌ها برای عهد؛ و جزء بهترین زمان تکرار عهد و هم مربوط به بهترین زمان محاسبه هستند.

درس نهم: دوستی با خدا (مهم)

نکته ۱- محبت و دوستی سرچشمه بسیاری از تصمیم‌ها و کارهای انسان است؛ فعالیت‌هایی که آدمی در طول زندگی انجام می‌دهد، ریشه در دلبستگی‌ها و محبت‌ها دارد.

۲- امام علی(ع): ارزش هر انسانی به اندازه چیزی است که آن را دوست می‌دارد. پیام: معیار ارزش واقعی انسان

۳- شعر: تا در طلب گوهر کانی، کانی تا در هوس لقمه نانی، نانی

این نکته رمز اگر بدانی، دانی هر چیز که در جستن آنی، آنی

پیام: معیار ارزش انسان، ارتباط با سخن امام علی(ع)

۴- عشق و محبت الهی، ترس و یأس را از بین می‌برد؛ به انسان نشاط و شجاعت می‌دهد؛ تنبل را چالاک می‌کند؛

بخیل را بخشنده می‌کند و چون اکسیری است که مرده را حیات می‌بخشد. (عشق و محبت الهی علت است.) (آیه: أَشَدُّ حُبًّا)

۵- همه این تحول‌ها به این علت است که قلب انسان حرم خداست؛

امام صادق(ع) فرموده: قلب انسان حرم خداست غیر خدا را در آن راه ندهید.

۶- آیه: وَ مِنَ النَّاسِ مَنْ يَتَّخِذُ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَنْدَادًا يُحِبُّونَهُ كَحُبِّ اللَّهِ وَالَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ

بعضی از مردم همتایانی بجای خدا می‌گیرند و آنها را مانند خدا دوست دارند، ولی، مؤمنان خدا را بسیار دوست دارند.

پیام: محبت شدید مؤمنان به خدا و ارتباط با حدیث: قلب انسان حرم خداست.

۷- آثار محبت خدا: (۱) پیروی از خدا

(۲) دوستی با دوستان خدا

(۳) مبارزه با دشمنان خدا و بیزاری از آنها

۸- آثار محبت خدا دو سویه‌اند؛ مثلاً: محبت به خدا باعث پیروی از او و پیروی هم باعث محبت بیشتر به خدا می‌شود.

۹- امام صادق(ع): کسی که از خدا سرپیچی می‌کند او را دوست ندارد: مَا أَحَبَّ اللَّهُ مَنْ عَصَاهُ پیام: پیروی از خدا

۱۰- آیه: قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ = بگو اگر خدا را دوست دارید از من پیروی

کنید تا خدا شما را دوست بدارد و گناهان شما را ببخشد. پیام: پیروی از خدا و ارتباط با حدیث: (... عَصَاهُ)

۱۱- خدا در خواسته‌هایش فقط و فقط به **مصلحت** ما نظر دارد و خیرخواهانه به ما هشدار می‌دهد، حتی اگر برخی

خواسته‌های او سخت باشد ولی برای رستگاری ما ضروری است. پیام: پیروی از خدا و ارتباط: (... فَيَاتَّبِعُونِي) و (... عَصَاةُ)

۱۲- نزدیک‌ترین و برترین دوست خدا، پیامبر و اهل‌بیت هستند. پیام: دوستی با دوستان خدا و کسانی که نشانی از خدا دارند.

۱۳- عاشقِ روشنایی از تاریکی می‌گریزد. پیام: بیزاری از دشمنان خدا

۱۴- عاشقانِ خدا، پرچم‌دار مبارزه با ستم و ستمگران بوده‌اند. پیام نکته ۱۴ تا ۱۶: مبارزه با دشمنان خدا

۱۵- **جهاد** در راه خدا، در برنامه تمام پیامبران بوده و اکثر آنها شهید شده‌اند.

۱۶- رنج مردم فلسطین، یمن، سوریه و بحرین و عراق نمونه رفتار ستمگران است که فقط با مبارزه برطرف می‌شود.

۱۷- دین‌داری بر دو پایه استوار است: (۱) **تَوَلَّى** (دوستی با دوستان خدا) ☺

(۲) **تَبَرَّى** (بیزاری از دشمنان خدا) ☹

۱۸- دینداری همیشه با دوستی خدا یعنی تَوَلَّى آغاز می‌شود و تَبَرَّى بعد از آن پیش می‌آید. (تَوَلَّى مقدم است.)

۱۹- در عبارت: «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ» که پایه و اساس بنای اسلام است؛ استثناءً ابتدا تَبَرَّى آمده است و سپس تَوَلَّى.

(لا اله = تَبَرَّى، إلا الله = تَوَلَّى)

۲۰- **امام خمینی**: باید مسلمانان، فضای عالم را از **عشق به خدا و نفرت و بغض عملی نسبت به**

تولی تبری

دشمنان خدا لبریز کنند.

۲۱- اسلام بر پنج پایه استوار است:

روزه، ولایت، حج، زکات، نماز مخفف آن: **روح زن** «ارتباط با دینی ۲ درس ۴»

۲۲- زهره به رستم گفت: پایه دین اسلام دو چیز است:

(۱) گواهی به یگانگی خدا

(۲) گواهی به رسالت محمد(ص) «ارتباط با دینی ۳ درس ۹»

۲۳- اگر کسی بخواهد قلبش را خانه‌ی خدا کند باید امور شیطانی را از آن بیرون کند و به کلمه‌ی "لا اله الا الله" را در

همه‌ی ابعادش در زندگی پیاده کند.

درس دهم: یاری از نماز و روزه

(بسیار مهم)

نکته ۱- دو فایده نماز:

(۱) یاد خدا (ذِکْرُ اللَّهِ)

(۲) دوری از گناه (تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ)

۲- مهم‌ترین فایده روزه = تقوا (با فایده دوم نماز ارتباط دارد).

۳- تقوا: به معنای حفاظت و نگهداری است و انسان با تقوا در مقابل گناهان بر خود مسلط است.

۴- علی (ع): مثل انسان‌هایی بی تقوا مانند سوارکارانی است که بر اسب سرکش سوارند و اختیار لجام را ندارند و در آتش می‌افتند ولی مثل آدم‌های با تقوا مانند سوارکارانی است که بر اسب رام سوار شده‌اند و اختیار لجام را دارند و وارد بهشت می‌شوند.

۵- آیه: وَ أَقِمِ الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَ الْمُنْكَرِ وَ لَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ وَ اللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ

نماز را به پا دار زیرا که نماز از کار زشت و ناپسند باز می‌دارد و قطعاً یاد خدا بالاتر است و خدا می‌داند چه می‌کنید. پیام ۱: نماز و بازدارندگی پیام ۲: بالاترین فایده نماز یاد خداست.

۶- تأثیر نماز بستگی به تداوم و میزان دقت و توجه ما دارد. (تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ)

۷- اگر در انجام به موقع نماز بکوشیم، بی‌نظمی از زندگی ما دور می‌شود.

۸- جملات شرطی که اولشان اگر یا هرکس دارد، ابتدای جمله تا ویرگول علت است، آخر جمله معلول است.

اگر + علت ← ، ← معلول هرکس + علت ← ، ← معلول

۹- اگر شرط غصبی نبودن لباس و مکان نماز را رعایت کنیم، کمتر به درآمد از راه حرام متمایل می‌شویم.

۱۰- اگر هنگام تکبیر به بزرگی خدا توجه کنیم، به آنچه در مقابل خدا قرار دارد، توجه نمی‌کنیم.

۱۱- اگر «إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ» را صادقانه بگوییم، به راه‌های انحرافی دل نمی‌بندیم.

۱۲- اگر (غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَ لَا الضَّالِّينَ) را با توجه بگوییم، در زمره کسانی که خدا بر آنها خشم گرفته و گمراهان قرار نمی‌گیریم.

۱۳- همه چیز پاک است به جز ۱۱ مورد، که هشت تا از آن‌ها را می‌خوانیم:

خون ادرار مدفوع مُردار سگ خوک کافر شراب

۱۴- نجاسات ۱۱ تا هستند:

۱) خون انسان و هر حیوانی که خون جهنده دارد.

۲ و ۳) ادرار و مدفوع انسان و حیوان‌های حرام گوشتی که خون جهنده دارند.

۴) مُردارِ انسان و هر حیوانی که خون جهنده دارد.

۵ و ۶) سگ و خوک: زنده و مرده آنها،

۷) کافر یعنی کسی که به خدا اعتقاد ندارد،

۸) شراب و هر مایع مست کننده،

۱۵- نوشیدن شراب چه کم و چه زیاد در زُمره بزرگترین گناهان است.

۱۶- آیه: ای مؤمنان برآستی شراب و قمار و بت پرستی و تیرک‌های بخت‌آزمایی، پلید و از کارهای شیطانی است پس از آنها دوری

کنید تا رستگار شوید؛ شیطان می‌خواهد با شراب و قمار بین شما دشمنی و کینه ایجاد کند و از یاد خدا و نماز بازدارد. (۹۰مآئده)

۱۷- چه اعمالی تأثیر نماز را از بین می‌برد؟

۱) ناراحت کردن پدر و مادر

۲) غیبت

۱۸- پیامبر به ابودر: هر کس غیبتِ مسلمانی را کند تا ۴۰ روز نماز و روزه‌اش قبول نیست مگر اینکه غیبت شده او را ببخشد.

۱۹- امام صادق: هر کس می‌خواهد بداند که آیا نمازش قبول شده یا نه باید ببیند که آن نماز چه مقدار او را از گناه دور کرده.

۲۰- امام صادق(ع): فرزندی که از روی خشم به پدر و مادر خود بنگرد، نمازش پذیرفته نیست. (۱۹ و ۲۰ = تَهْیِ عَنِ الْفَحْشَاءِ)

۲۱- روزه، مصداق کامل صبر است. (کپی ممنوع لطفاً نام مؤلف حذف نشود: علی زنگنه ۰۹۱۲۱۵۰۶۷۲۰) (کُتِبَ عَلَیْکُمُ الصَّیَامُ = روزه)

۲۲- آیه: یا ایُّهَا الَّذِیْنَ آمَنُوا کُتِبَ عَلَیْکُمُ الصَّیَامُ کَمَا کُتِبَ عَلَی الَّذِیْنَ مِنْ قَبْلِکُمْ لَعَلَّکُمْ تَتَّقُونَ

= ای کسانی که ایمان آورده‌اید، روزه بر شما مقرر شد؛ همان‌گونه که بر امت‌های قبلی مقرر شده بود، شاید با تقوا شوید.

پیام ۱: روزه برای تقواست. پیام ۲: دین واحد؛ همه دین‌ها یکی هستند = کَمَا کُتِبَ عَلَی الَّذِیْنَ مِنْ قَبْلِکُمْ

۲۳- پیامبر(ص): چه بسا روزه‌داری که فقط گرسنگی و تشنگی نصیبش می‌شود.

پیام: یعنی روزه‌اش قبول نیست چون باید در مورد همه چیز تقوا را رعایت کند.

۲۴- مُبطلات روزه: چند چیز روزه را باطل می‌کند؟ ۹ مورد

(۱) خوردن

(۲) آشامیدن

(۳) دروغ بستن بر خدا و پیامبر(ص) و جانشین او

(۴) رساندن غبار غلیظ به حلق

(۵) فرو بردن تمام سر در آب؛ (۶) اِستِمنَا

(۷) باقی ماندن بر جنابت تا اذان صبح (فقط همین هفت موردش را می‌خوانیم).

۲۵- اگر روزه‌دار سهواً چیزی بخورد یا بیاشامد، روزه‌اش صحیح است.

۲۶- اگر روزه‌دار چیزی را که لای دندان‌ش مانده عمداً فرو ببرد، روزه‌اش باطل است.

۲۷- روزه‌دار نباید غبار غلیظ و دود سیگار و تنباکو را به حلق برساند.

۲۸- استفراغ روزه را باطل نمی‌کند، مگر اینکه عمدی باشد.

۲۹- کسی که غسل بر او واجب است، اگر عمداً تا اذان صبح غسل نکند، نمی‌تواند روزه بگیرد؛

ولی اگر سهل‌انگاری کند می‌تواند تیمم کند و روزه‌اش صحیح است؛ اما به خاطر غسل نکردن، معصیت کرده است.

قضا و کفاره روزه (بسیار مهم)

۳۰- اگر کسی به خاطر عُذری مثلاً بیماری، یک روزِ رمضان را روزه نگیرد: ↓ (قضا + ۰)

قضای آن: یک‌روز، روزه است. کفاره آن: کفاره ندارد.

۳۱- اگر کسی به خاطر عُذری یک روز روزه نگیرد و با برطرف شدن عُذر تا رمضان سال بعد، عمداً جبران نکند: ↓ (قضا + ۱)

قضای آن: یک‌روز، روزه است. علاوه بر آن: باید به یک فقیر غذا بدهد به مقدار یک مُد (۷۵۰ گرم گندم یا جو یا مانند آن)

۳۲- اگر کسی عمداً یک روزِ رمضان را روزه نگیرد: ↓ (قضا + ۶۰ یا ۶۰)

قضای آن: یک‌روز، روزه است. کفاره آن: ۶۰ روز، روزه (یک ماه آن پشت سرهم) یا غذا دادن به ۶۰ فقیر (هر کدام یک مُد)

۳۳- اگر کسی روزه خود را با چیز حرامی بشکند؛ مثلاً دروغی به خدا ببندد: ↓ (قضا + ۶۰ و ۶۰)

قضای آن: یک‌روز، روزه است. کفاره آن: کفاره جمع است، یعنی باید هم ۶۰ روز، روزه بگیرد و هم به ۶۰ فقیر غذا بدهد.

نماز و روزهی مسافر

۳۴- مسافر نباید روزه بگیرد و نمازش هم شکسته است یعنی نمازهای چهار رکعتی را باید دو رکعت بخواند.

۳۵- مسافر ۳ شرط دارد، در غیر این صورت مسافر نیست و باید نماز را کامل بخواند و روزه بگیرد.

(۱) رفتن او بیش از ۴ فرسخ یعنی ۲۲/۵ کیلومتر باشد و مجموع رفت و برگشتش بیش از ۸ فرسخ باشد.

(۲) بخواند کمتر از ۱۰ روز در جایی بماند.

(۳) سفر حرام نباشد، مثلاً سفر برای کمک به ظالم یا رفتن فرزند به سفر غیر واجب با نهدی پدر و مادر

۳۶- اگر مسافر پیش از ظهر به وطنش برسد، در صورتی که روزه خود را باطل کرده:

روزه بر او واجب نیست و اگر روزه خود را باطل نکرده، باید ادامه دهد.

۳۷- اگر مسافر بعد از ظهر به وطنش یا جایی که می خواهد ده روز بماند برسد، نباید روزه بگیرد.

۳۸- اگر مسافر بعد از ظهر از وطن خود حرکت کند، باید روزه آن روز را بگیرد و نماز را کامل بخواند.

۳۹- اگر کسی پیش از ظهر مسافرت کند باید وقتی ۴ فرسخ شرعی (حدّ ترخّص) را رد کرد، روزه اش را بخورد.

۴۰- زندانیان و خلافکاران معمولاً نمازخوان نیستند. (ارتباط با آیه: إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ)

۴۱- انسان باتقوا برای خود نگهداری و حفظ خود از آلودگی، روز به روز بر توانمندی خود می افزاید تا در شرایط معصیت،

آن قوت آنان را حفظ کند. (كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ و درجه دوم تَنَهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَ الْمُنْكَرِ)

۴۲- انجام دستورات دینی با آرامش و بدون احساس سختی، از ثمرات انجام کدام فرمان الهی برای مؤمنین است؟ روزه

(كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ و در درجه دوم تَنَهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَ الْمُنْكَرِ)

آسایش و دوکیتی، تفسیر این دو حرف است
با دوستان مروت، با دشمنان مدارا

درس یازدهم: فضیلت آراستگی

- نکته ۱- آراستگی به معنای بهتر کردن وضع ظاهر و باطن است و به طور طبیعی رخ می‌دهد.
- ۲- پیشوایان ما، هم به آراستگی ظاهر توجه می‌کردند و هم باطن.
- ۳- پیامبر(ص): خدا دوست دارد بنده‌اش آماده و آراسته به سوی دوستان برود. (فضیلت آراستگی، آراستگی ظاهر)
- ۴- یکی از مدعیان زهد وقتی دید، امام صادق لباس زیبایی پوشیده گفت: جدّ شما از این لباس‌ها نمی‌پوشید؟ امام فرمود: امروز در شرایط بهتری هستیم و عموم مردم می‌توانند چنین لباسی بپوشند؛ خدا از خود را ژولیده نشان دادن، بدش می‌آید.
- ۵- دو رکعت نماز با بوی خوش، بهتر از هفتاد رکعت نماز بدون آن است؛ مهم‌ترین زمان آراستگی = (۱) عبادت، (۲) خانواده، (۳) جامعه
- ۶- توصیه پیامبر به مردان: سیل و موهای بینی خود را کوتاه کنید زیرا این کار بر زیبایی شما می‌افزاید. (ناخن‌ها را کوتاه کنید).
- ۷- سفارش پیامبر به زنان: ناخن‌های خود را مقداری بلند بگذارند، چون برای آنها زیباتر است.
- ۸- شیوه رسول خدا و پیشوایان در آراستگی سبب شد مسلمانان به آراسته‌ترین و پاکیزه‌ترین ملت‌ها تبدیل شوند.
- ۹- نوجوان و جوانی که استعداد خود را در ورزش و هنر نشان می‌دهد و همچنین کسی که لباس نامناسب می‌پوشد یا کلام زشت به کار می‌برد یا سیگار می‌کشد؛ هر دو این کار را به خاطر مقبولیت انجام می‌دهند؛ اولی ارزش وجودی خود را از راه درست نشان داده و دومی ضعف روحی خود را نشان داده است. (البته انسان عَفِيف از مقبولیت گریزان نیست.)
- ۱۰- عَفَاف یعنی چه؟ یعنی خود را در برابر تُندروی و کُندروی کنترل کنیم و در مسیر اعتدال و میانه‌رو باشیم.
- ۱۱- تَبَرُّج یعنی: زیاده‌روی در آرایش؛ قرآن آن را کاری جاهلانه می‌داند و نتیجه آن غفلت از هدف اصلی زندگی است.
- ۱۲- هر چه عَفَاف در روح انسان قوی‌تر شود، پوشش باوقارتر و اگر ضعیف شود، پوشش سبک‌تر می‌شود. (سنگ محک عَفَاف)
- ۱۳- علی(ع): مبدا خود را برای جلب توجه دیگران بیارایی که در این صورت ناچار می‌شوی با انجام گناه به جنگ خدا بروی.
- ۱۴- امام صادق(ع): لباس نازک و بدن‌نما نپوشید زیرا چنین لباسی نشانه سستی و ضعف دینداری است.
- ۱۵- گرچه عَفَاف خصلت هر انسان با فضیلتی است، چه زن چه مرد؛ اما وجود آن در زنان و دختران ارزش بیشتری دارد.
- ۱۶- زن مظهر جمال و زیبایی است. (هم درونی و هم ظاهری)؛ در برابر هر نعمتی، مسئولیتی داریم. (مثلاً زیبایی ↓)
- ۱۷- عَرْضَةُ نَابِه‌جای زیبایی، به جای گرمی بخشیدن به کانون خانواده، دو گوهر مقدس عفت و حیا را از بین می‌برد.

علت

درس دوازدهم: زیبایی پوشیدگی

نکته ۱: پوشش مناسب از نشانه‌های عفاف است و خدا به دلیل:

بهره‌مندی زنان از نعمت زیبایی به پوشش آنان توجه ویژه‌ای دارد.

۲- هم قرآن و هم احادیث پیشوایان، دستوراتی درباره پوشش دارند.

۳- آیه: ابتدا مردان، وظیفه دارند چشم خود را کنترل کنند و دامان خود را از گناه حفظ کنند.

۴- آیه: زنان نیز وظیفه دارند که چشم خود را کنترل کنند و دامان خود را از گناه حفظ کنند.

۵- آیه: زنان باید از زینت و زیورآلات طوری استفاده کنند که توجه نامحرم را جلب نکند.

۶- آیه: زنان باید پوشش خود را طوری تنظیم کنند که علاوه بر موی سر، گریبان و گردن آنها را نیز بیوشاند.

پیام: حدود حجاب

۷- امام کاظم (ع) در جواب برادرش فرمود: فقط دیدن چهره و دست تا مچ زن نامحرم، جایز است. پیام: حدود حجاب

۸- امام صادق (ع) در جواب فضیل بن یسار که پرسیده بود: آیا ساعد زن باید پوشیده شود؟ جواب داد: بلی، از مچ به بالا

باید پوشیده شود، همچنین آنچه زیر روسری قرار دارد نیز باید پوشیده شود. پیام: حدود حجاب

۹- آیه: (يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لَلزَّوْجِكَ وَبَنَاتِكَ وَنِسَاءِ الْمُؤْمِنِينَ يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ مِنْ جَلَابِيبِهِنَّ) (پوشش = جلباب)

(ذَلِكَ أَدْنَىٰ أَنْ يُعْرَفْنَ فَلَا يُؤْذَيْنَ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا)

ای پیامبر به همسران و دختران و زنان مؤمن بگو: پوشش‌های خود را به خود نزدیک کنند: این برای آنکه

به عفاف شناخته شوند و مورد اذیت قرار نگیرند بهتر است و خدا آمرزنده مهربان است.

پیام: علت حجاب و (امر به معروف و نهی از منکر باید از نزدیکان شروع شود.) (کپی ممنوع لطفاً نام مؤلف حذف نشود: علی زنگنه ۰۹۱۲۱۵۰۶۷۲۰)

۱۰- دو علت حجاب:

(۱) شناخته شدن به پاکی (أَنْ يُعْرَفْنَ)

(۲) اذیت نشدن (فَلَا يُؤْذَيْنَ)

۱۱- عبارات: نگاه نا آهلان، مورد تعرض قرار نگرفتن و مربوط به علت حجاب‌اند؛ کلید آیه: فَلَا يُؤْذَيْنَ

۱۲- اسلام شکل پوشش را مشخص نکرده زیرا:

امت اسلام اقوام مختلفی دارد و اختلاف در چگونگی پوشش تابع آداب و رسوم ملت‌هاست.

۱۳- پوشیدن چه لباسی برای مردان، حرام است؟ لباسی که: آنها را انگشت‌نما کند و وسیله جلب توجه زنان نامحرم گردد.

۱۴- دو شرط لباس زنان:

(۱) تمام بدن به جز صورت و دست تا مچ را بپوشاند. (۲) نازک، چسبان و تحریک کننده نباشد.

۱۵- پوشیدن چادر اولویت دارد زیرا دو شرط بالا را دارد و توجه نامحرم را به حداقل می‌رساند.

افزایش ارزشمندی حجاب و عفاف نزد خدا وقتی است که کامل‌تر و دقیق‌تر انجام شود: مثل چادر

۱۶- حجاب باعث سلب آزادی نمی‌شود؛ زیرا:

اولاً: خدا این دستور را برای حضور در اجتماع داده است؛

ثانیاً: ادعای خانه‌نشین کردن زن با قرآن و روش پیشوایان ناسازگار است.

۱۷- تجربه کشور ما: حضور زنان در دانشگاه‌ها و مراکز علمی چند برابر شده است. پیام: قسمت اولاً: قانون حجاب برای اجتماع است.

۱۸- قرآن عفت حضرت مریم در معبد می‌ستاید و عفت دختران شعیب هنگام چوپانی را مثال می‌زند و حضور زنان در

زمان پیامبر در پشت جبهه‌های جنگ برای پرستاری؛ همگی مربوط به: قسمت ثانیاً هستند: ادعای خانه نشینی زن غلط است.

۱۹- زنان یهود هنگام حضور در اجتماع موی سر خود را می‌پوشاندند.

پیام نکته ۱۹ تا ۲۳: حجاب به دینداری نزدیک‌تر است. (از مشترکات دین واحد الهی: ۱- پوشش ۲- روزه ۳- منجی آخر زمان)

۲۰- نقاشان مسیحی تصویر حضرت مریم را با حجاب کامل می‌کشیدند.

۲۱- زنان راهبه و قدیس، کامل‌ترین حجاب را انتخاب کرده‌اند.

۲۲- بی‌حجابی زنان در غرب بازگشت به سنت‌های مشرکانه است. (تَبَرَّج، کاری جاهلانه بود.) (تَبَرَّج = افراط در آرایش ظاهری)

۲۳- زنان ایران قبل از اسلام عموماً زرتشتی بودند و با پوشش کامل در محل‌های عمومی رفت و آمد می‌کردند.

۲۴- پوشش و حجاب در ایران باستان چنان برجسته بود که: برخی مؤرخان، ایران باستان را منشأ اصلی حجاب می‌دانند.

بر صد دفتر نشاید گفت حسب حال مشتاقی

بر پایان آمد این دفتر حکایت بچنان باقی

این جزوه فقط برای استفاده شاگردان آقای زنگنه در این آموزشگاه می‌باشد؛ برای دیگران: کپی شرعاً و قانوناً حرام و ممنوع است و مدیون هستید زنگنه شماره ثبت کتابخانه ملی ۷ - 57 - 6670 - 600 - 978 ISBN: شابک